

OŁTARZ GŁÓWNY

Pod gwiaździstym, wysokim sklepieniem; w centrum nawy głównej; w półmroku dziejów i monumentalnych ścian znajduje się przykuwające uwagę każdego serce katedry: strzelisty i potężny, późnobarokowy ołtarz główny.

Powstał on w latach 1773-1774, przy okazji gruntownego remontu katedry. Pierwotnie przypisywano go włoskim rzemieślnikom. Dzięki badaniom wiadomo jednak, że ołtarz jest dziełem morawskiego rzeźbiarza Wenzla Johanna Böhma, wykonany w technice stiukowej. Natomiast znajdująca się w jego centrum scena ukrzyżowania Jezusa na Golgocie, z dominującym w całości kompozycji olbrzymim krucyfiksem, na którym umieszczono umęczone ciało Jezusa, powstała ponad sto lat później, w 1885 roku, w warsztatach Meyera w Monachium.

Konającemu Chrystusowi towarzyszą jego matka, Maryja; klęcząca obok Maria Magdalena oraz święty Jan. Po obu stronach sceny głównej, na kolumnach, stanęli zaś święty Piotr z kluczami w dłoni oraz święty Paweł obejmujący księgę. Zaś powyżej, w zwieńczeniu ołtarza, przedstawiono Trójcę Świętą w otoczeniu aniołów.

Charakterystyczne dla baroku anioły otaczają także tabernakulum, na którym, na księdze z siedmioma pieczęciami, spoczął symbolizujący Chrystusa Baranek Paschalny. Motyw ten nawiązuje do opisu z rozdziału piątego Apokalipsy świętego Jana, w którym zwycięski baranek otwiera zapieczętowaną księgę z zapisanymi w niej losami świata.

Ołtarz główny opolskiej katedry ma też piękne otoczenie. Po obu jego stronach stanęły dwa stiukowe ołtarze boczne, w których umieszczono postaci świętych - po prawej stronie świętego Józefa, a po lewej stronie świętego Urbana. Mistycyzmu całości dodają strzeliste okna witrażowe w prezbiterium z 1882 roku, przedstawiające sceny Męki Pańskiej. W 1965 roku, kiedy miała miejsce wielka renowacja świątyni, witrażowe okna przy ołtarzu powiększono, a w ich najniższych partiach umieszczono sceny zaczerpnięte ze Starego Testamentu.

W bocznych nawach katedry znajduje się z kolei osiem nowoczesnych okien wypełnionych witrażami, zaprojektowanych przez krakowskiego artystę Stanisława Szmuca w latach 60. XX wieku. Jeśli się uważnie przyjrzy, zobaczymy że trzy witraże w północnej nawie przedstawiają Chrystusa w otoczeniu apostołów, sceny Zmartwychwstania oraz Zesłania Ducha Świętego, a w witrażach w nawie południowej w kolorowych szkiełkach zamknięto obrazy ukazujące narodzenia Jezusa, ofiarowania i znalezienia Jezusa w świątyni. W kolejnych są też pokazane historie z życia Najświętszej Maryi Panny.

Ale tym, co ma w opolskiej katedrze największą wartość nie tylko historyczną, ale przede wszystkim duchową, do czego nawiązuje kompozycja i otoczenie ołtarza głównego, są relikwie krzyża świętego. To niewielkie cząstki świętego drzewa, na którym za grzechy ludzi skonał Boży Syn. To im opolska katedra zawdzięcza swą nazwę i sławę, a miasto Opole swój herb.

Jak relikwie te trafiły do Opola? - o to spierają się, i pewnie będą się jeszcze spierać historycy. Jedna z wersji mówi, że pochodzą one od Emeryka, węgierskiego następcy tronu i świętego kościoła katolickiego. Według podania w 1024 roku Emeryk pielgrzymował do grobu świętego Wojciecha w Gnieźnie. Po drodze nawiedził biskupa wrocławskiego Klemensa, któremu pozostawił relikwie drzewa krzyża świętego. Biskup Klemens zaś przekazał tę bezcenną relikwię do budującego się kościoła w Opolu.

Według drugiej z wersji do rodzinnego Opola przywieźć je miał książę Kazimierz I Opolski, władca piastowski, za którego panowania miała miejsce historyczna lokacja miasta w 1217 roku. Książę Kazimierz był w latach 1217-1218 uczestnikiem V wyprawy krzyżowej. I to z niej właśnie przywiózł do Opola cenne relikwie. A oprócz nich także poznaną po drodze bułgarską księżniczkę Wiołę, którą poślubił.

Dziś cząstki krzyża Pana Jezusa umieszczone są w złotym, zdobionym szlachetnymi kamieniami barokowym relikwiarzu, na co dzień przechowywanym w kościelnym skarbcu. Znajdują się w centrum złotego krzyża, za szkłem. Po drugiej stronie relikwiarza, na tej samej wysokości, jest natomiast datowana na rok 1380 pasyjka Jezusa na krzyżu. Cały relikwiarz, wykonany ze złota, górskiego kryształu i szlachetnych kamieni, powstał dopiero w 1631 r. dzięki trzem fundatorom, których herby i monogramy zamieszczono na jego zdobionej motywem kwiatów i liści podstawie.

Parafia katedralna pod wezwaniem Podwyższenia Krzyża Świętego w Opolu regularnie umożliwia wiernym czczenie przechowywanych w Opolu od blisko tysiąca lat świętych relikwii. W każdy piątek podczas porannej mszy relikwiarz jest wystawiany na ołtarzu. Podobnie we wszystkie piątki Wielkiego Postu podczas drogi krzyżowej czy w trakcie wielkopostnych niedzielnych Gorzkich żali. W ten sposób tutejsza parafia stara się, by były one blisko wiernych i by ich siłą wzmacniała i budowała chrystusową wiarę.